

МІСЦЕ, РОЛЬ І ПРИЗНАЧЕННЯ АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація. Обґрунтовано місце аудиту виробничих запасів серед перспективних напрямів аудиту, визначено роль та призначення такого аудиту в сучасних умовах господарювання.

Аннотация. Обосновано место аудита производственных запасов среди перспективных направлений аудита, определена роль и назначение такого аудита в современных условиях хозяйствования.

Annotation. The place of audit of production supplies among perspective directions of audit is grounded, a role and setting of such audit in the modern terms of management is identified.

Ключові слова: аудит, виробничі запаси, призначення аудиту, роль аудиту, місце аудиту виробничих запасів.

Розвиток різних форм власності в сучасних умовах господарювання значною мірою скоротив сферу відомчого контролю, обмежив втручання державних органів у фінансову діяльність підприємств та обумовив зростання потреби в незалежному від держави контролі достовірності, повноти бухгалтерської звітності та відповідності її чинному законодавству. Створення системи незалежного контролю, зокрема аудиту запасів, у першу чергу спрямоване на захист інтересів власників. Тому що від достовірності та об'єктивності відображення в бухгалтерському обліку й звітності операцій із виробничими запасами залежить правильність визначення основних показників, які характеризують результати господарської діяльності та реальний фінансовий стан підприємства. Враховуючи значний доробок науковців і практиків щодо аудиту виробничих запасів підприємства, безліч питань усе ж таки залишаються невирішеними. Зокрема потребує теоретичного обґрунтування місце, роль і призначення аудиту виробничих запасів у сучасних умовах.

Важливість зазначених проблем та необхідність їх теоретичного дослідження й практичного обґрунтування обумовили вибір теми дослідження і вказують на її актуальність.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування місця, ролі і призначення аудиту виробничих запасів у сучасних умовах господарювання. Для досягнення поставленої мети досліджено методичні засади здійснення аудиту виробничих запасів (мету, завдання, предмет, джерела інформації); розглянуто зміст аудиту.

Аналіз нормативної бази [1] та літературних джерел [2; 3] дозволив зробити висновок, що метою аудиту виробничих запасів є висловлення аудитором думки про те, чи відповідає фінансова інформація щодо руху залишків виробничих запасів на підприємстві в усіх суттєвих аспектах нормативним документам, які регламентують порядок її підготовки і надання користувачам.

Для досягнення основної мети аудиту, а також задоволення потреб користувачів в отриманні повної, правдивої та неупередженої інформації щодо виробничих запасів аудитором необхідно виконати певні завдання. Загальне визначення завдання аудиту виробничих запасів полягає у встановленні достовірності й повноти відображення в бухгалтерському обліку та звітності всіх господарських фактів відносно залишків і руху виробничих запасів.

До предмета аудиту виробничих запасів належать процеси та явища, відображені документально, пов'язані з рухом виробничих запасів, їх залишками, оцінкою тощо [4, с. 368].

Джерела інформації аудиту виробничих запасів становлять предметну область дослідження. Це нормативні документи, облікова політика підприємства та джерела, у яких зафіксована інформація, що характеризує залишки і рух виробничих запасів [4, с. 369].

У ході аудиторської перевірки аудитором може бути прийняте рішення про необхідність застосування зовнішніх підтверджень для отримання достатніх аудиторських доказів, це право аудитора передбачено як міжнародними стандартами аудиту, так і ст. 22 Закону України "Про аудиторську діяльність" [1].

В аудиті можуть використовуватися акти ревізій та перевірок запасів, складені відповідними контролюючими органами, а також інформація, одержана в ході попереднього аудиту.

Ці джерела інформації мають допоміжний характер, проте їх дослідження дає можливість встановити місце підвищеного інформаційного ризику.

Важливо зазначити, що зміст аудиту визначається шляхом розгляду його класифікації. Так, залежно від об'єктів, аудит поділяється на аудит фінансової звітності, аудит основних засобів та інших необоротних активів, аудит розрахункових операцій тощо. Але така класифікація не буде повною баз аудиту виробничих запасів. Адже основою господарської діяльності будь-якого промислового підприємства є товарно-матеріальні цінності, серед яких і виробничі запаси. Це пояснюється матеріалоемістю продукції, тому що на будь-якому промисловому підприємстві матеріальні затрати становлять приблизно 57 – 68 % собівартості [5, с. 6]. Окрім того, статистичні дані свідчать, що у 2010 році виробничі запаси склали близько 54 % оборотних активів у запасах товарно-матеріальних цінностей промисловості в цілому [5, с. 7].

Отже, аудит виробничих запасів промислового підприємства займає важливе місце серед усіх напрямів

головним засобом досягнення стратегічних цілей промислового підприємства. Роль аудиту виробничих запасів у сучасних умовах обґрунтована значним попитом з боку користувачів аудиторських послуг на незалежне судження аудитора стосовно показників, що характеризують стан обліку запасів промислового підприємства.

Зазначені висновки визначають призначення аудиту виробничих запасів, основною метою якого є висловлення незалежної думки аудитора про стан обліку запасів підприємства, шляхом перевірки операцій з надходження, переміщення і вибуття запасів промислового підприємства.

Наук. керівн. Голуб Ю. О.

Література: 1. Про аудиторську діяльність : Закон України № 3125-ХІІ від 22.04.93 (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>. 2. Аудит. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Л. В. Дікань, Н. Ф. Чечетова, Ю. О. Голуб та ін. ; [за заг. ред. канд. екон. наук, професора Л. В. Дікань]. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2009. – 276 с. 3. Мултанівська Т. В. Аудит : навчальний посібник / Т. В. Мултанівська, Т. С. Воїнова, О. О. Вороніна. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 336 с. 4. Кулаковська Л. П. Організація і методика аудиту : навч. посібн. / Кулаковська Л. П., Піча Ю. В. – 2-ге вид. – К. : Каравелла, 2009. – 560 с. 5. Економіка України за 2010 рік (за даними Держкомстату) // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 17, 18. – С. 1, 6, 7.